Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2018-00888

RO Fallenius Sanna-Helena(MMM), Vilhunen Jarmo(UM), Hörman Ari(UM), Starr Antony(MMM) 21.11.2018

Asia
Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.11.2018

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.11.2018

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Brysseliin keskustelemaan CAP-uudistuksesta, kasvinterveydestä, Afrikan maaseudusta sekä markkinatilanteesta. Lisäksi neuvosto saavutti poliittisen ratkaisun syvänmeren kalakantojen kalastusmahdollisuuksista vuosille 2019 ja 2020.

Neuvosto keskusteli CAP-uudistuksen osalta erityisesti horisontaaliasetuksesta ja markkinajärjestelyasetuksesta. Jäsenmaiden puheenvuoroissa, kuten Suomenkin, toistui sinänsä positiivinen suhtautuminen tulosperusteiseen toimeenpanomalliin, mutta toteutus vaatii vielä monilta osin työstämistä, jotta yksinkertaistamista voitaisiin saavuttaa. Suurin osa jäsenmaista ei jakanut komission näkemystä siitä, että viranomaisten työmäärä ei lisääntyisi. Muutama maa uskoi, että työmäärän lisääntymisestä aiheutuu lisäpaineita myös kansallisille talousarvioille. Markkinajärjestelyasetuksen osalta vallitsi selkeämpi yhteisymmärrys. Markkinoiden seuranta nähdään kaikkialla tärkeänä. Tosin jäsenmaiden välillä on eroja siinä, mikä maa korostaa enemmän markkinasuuntautunutta politiikkaa ja mikä maa taasen turvaverkon tärkeyttä.

Keskustelussa kasvinsuojelualan tämänhetkisistä haasteista korostettiin uusien uhkien lisääntymistä kansainvälisen kaupan ja liikenteen lisääntyessä ja ilmastonmuutoksen vuoksi. Samalla korostettiin varautumisen, riskinarvioinnin ja riskitietoisuuden merkitystä ja lisäämistä. Puheenvuoroissa nostettiin esille, että hyväksyttyjen vaikuttavien aineiden määrä on vähentynyt ja tämä on osaltaan johtanut lisääntyneeseen kansallisten hätälupien myöntämiseen. Kehitys ei ole toivottavaa.

Lisäksi neuvosto kävi keskustelun Afrikan maaseutua käsittelevästä erityistyöryhmästä. Suomen puheenvuorossa korostettiin, että avainasemassa sekä Euroopan että Afrikan maaseudun kehittämisessä on kestävä luonnonvarojen käyttö ja koko ruokajärjestelmän riskinkestävyyden kehittäminen. Suomi korosti keskustelussa erityisesti kestävää metsätaloutta ja metsitystä.

1. **Esityslistan hyväksyminen**

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 14117/18 mukaisesti.

2. A-kohtien hyväksyminen

a. Lainsäädäntöasioiden luettelo

Lainsäädäntöasioiden luettelo hyväksyttiin asiakirjan 14125/18 mukaisesti.

b. **Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo**

Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo hyväksyttiin asiakirjan 14124/18 mukaisesti

3. Neuvoston asetus unionin aluksiin sovellettavien eräiden syvänmeren kalakantojen kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuosiksi 2019 ja 2020 (13601/1/18 REV 1)

Aluksi PJ kiitti jäsenvaltioita ja pysyviä edustajia syvänmeren kalastusmahdollisuuksien (TAC) valmistelusta. Useat TAC seikat ovat yhä auki, mutta puheenjohtaja on varma yhteisymmärryksen löytämisestä. PJ painotti joustavuutta, jotta oikeudenmukainen ja YKP:n tavoitteiden mukainen sovinto löytyisi. Jäsenvaltioista ES, FR ja PT pitivät pisimmät puheenvuorot.

KOM (Karmenu Vella) kiitti jäsenvaltioita ja puheenjohtajaa teknisestä työstä ja pohjusti komission syvänmeren TAC ehdotuksia. Syvänmerenkalalajit ovat hitaasti uusiutuvia, eikä niiden kannoista ole tarkkaa, kokonaisvaltaista ja analyyttistä tietoa. Syvänmerenkalalajit ovat sosioekonomisesti tärkeitä kalakantoja, sillä pienet satamat ovat riippuvaisia näistä kannoista. KOM kertoi syvänmeren kalakantojen olleen menneisyydessä ylikalastettuja ja ponnistuksia on tehtävä, jotta asia parantuisi. KOM muistutti ICESin periaatteiden mukaisia kalakantojen kestävää hyödyntämistä. KOM esitti alueiden 6-8 pilkkupagellikannoille vähennyksiä, sillä kantaa on liikakalastettu ja ehdotti elvytyssuunnitelmien käyttöönottamista, ettei tästä kannasta syntyisi pullonkaulalajia. Lopuksi KOM muistutti, että TACien poistot (6 kpl) tiettyjen kalalajien osalta on tehty, jotta näistä kalakannoista ei tulisi jatkossa pullonkaulakalalajeja.

ES kiitti puheenjohtajaa ja komissaari Vellaa sekä toivotti Ranskan uuden maatalousministerin (Didier Guillaume) tervetulleeksi kokoukseen. ES esitti ensitöikseen huolenaiheensa purkamisvelvoitteen täytäntöönpanosta ja pullonkaulalajien muodostumisesta. ES toivoi merialueiden V-VII ja XII mustahuotrakalakantojen TACien asettamista tasolle, jotka vastaisivat ICESin tieteellisiä neuvoja. ES esitti Merialueen 9 pilkkupagellikalakannan TACille tulisi saada yhteisymmärrys Marokon kanssa.

FR kertoi tekevänsä kaikkensa, jotta TAC neuvotteluissa päästäisiin eteenpäin. Asia on tärkeä, sillä YKP:n tulisi perustua kestävään kalastukseen. FR luonnehti komission ehdotuksia pragmaattisiksi. Pilkkupagellin osalta FR ehdottaa, että kahden seuraavan vuoden TACeja leikattaisiin 10 % KOM ehdottaman 20 % leikkauksen sijaan. FR totesi sekä alueiden V-VII ja XII mustahuotrakalakantojen, että alueiden Vb, VI ja VII lestikalakantojen TACit säilyisivät ennallaan, koska tieteellisen tiedon mukaan kantojen tilat ovat hyvät. FR kertoi kantansa syvänmerenkalakantojen purkamisvelvoitteen suhteen olevan kaikkien tiedossa, mutta sanoi olevansa yhteistyökykyinen sekä KOM:n että jäsenvaltioiden kanssa, jotta kompromissi saavutettaisiin.

PT totesi pyyntimahdollisuuksien rajoittamisen olevan tarpeen, mutta sosioekonomiset seikat olisi samalla otettava huomioon, sillä ne ovat osa YKP:n tavoitteita. PT kertoi perehtyneensä tieteelliseen neuvoon. Limapäiden kohdalla 87 % kokonaispyynnistä, siksi TAC pitäisi olla sama kuin vuodelle 2018. PT totesi, että mustakalahuotrakalakannan biomassan olevan kasvussa alueilla VIII-X, jolloin sen TACia ei leikattaisi ja esitti roll-overia. Lestikalojen osalta PT esitti alueen IX TACin pysyvän nykyisellä tasolla, koska kyseessä on sivusaaliskalalaji.

LV kertoi olevansa tyytyväinen komission vuosien 2019 ja 2020 syvänmeren kalakantojen TAC ehdotuksista, mutta painotti, että TACit perustuisivat tieteelliseen tietoon ja neuvonantoon.

UK kertoi syvänmeren kalalajien olevan erittäin haavoittuvaisia, siksi tieteellinen tieto ja neuvo pitäisi huomioida.

LT totesi, että tieteellinen tieto ei ole muuttunut lestikalojen suhteen alueilla Vb, VI ja VII, siten kyseistä TACia ei tarvitsisi pienentää.

Lopuksi PJ kiitti jäsenvaltioita kommenteista ja kertoi syvänmeren kalakantojen TACien kolmikantaneuvotteluiden alkavan, joiden tavoite on löytää kaikkia osapuolia tyydyttävä ratkaisu.

Neuvoston asetus unionin aluksiin sovellettavien eräiden syvänmeren kalakantojen kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuosiksi 2019 ja 2020, poliittinen kompromissi (14389/18)
Päivän mittaan käydyissä kolmikantaneuvotteluissa saavutettiin poliittinen ratkaisu, jonka lopputuloksena oli asiakirja 14389/18. PJ kertoi ottavansa YKP:n tavoitteet ja pyrkimykset huomioon kompromississa. KOM kiitti puheenjohtajaa tasapainoisesta ehdotuksesta, joka huomioi kaikkia näkökulmia, ml. sosioekonomiset seikat. Kukaan ei vastustanut ehdotusta ja syvänmeren kalakantojen kalastusmahdollisuudet vahvistettiin vuosille 2019 ja 2020.

4. Markkinatilanne (13891/18)

Komissio kertoi neuvostolle maataloustuotteiden markkinakatsauksen tuoteryhmittäin. Komission mukaan maatalousmarkkinat ovat tällä hetkellä suhteellisen vakaat.

Viljat:
Kuivuus on koetellut erityisesti Keski- ja Pohjois-Eurooppaa ja viljojen tuotanto on laskenut yhteensä 7 % ja öljykasvien 9 % viime vuoteen verrattuna. Markkinat ovat pysyneet kuitenkin vakaina esimerkiksi hyvien varastojen takia. Syyskylvöt ovat kuitenkin olleet kuivuuden takia haasteellisia eräissä maissa. Komissio ennustaa ensi vuodelle soijantuotannon vahvistumista. Eurooppalainen tuotanto on 11 % kasvussa ja kilpailukykyinen suhteessa USA:aan.

Maidontuotanto:
Komission mukaan maidon EU-hinta on 36 senttiä/kilo. Ylituotantovaara on ollut sektorilla jo jonkin aikaan. Maidontuotanto on lisääntynyt esimerkiksi Puolassa ja Irlannissa. Rasvatonta maitojauhetta on edelleen varastoissa ja komissio koettaa päästä varastoista eroon vaarantamatta tasapainoista markkinatilannetta. Maitotuotteiden kysyntä on vahvaa, vaikkakin voimarkkinat ovat hieman kärsineet.

Naudanliha:
Naudanlihan tuotannossa on pientä kasvua, koska kuivuus on johtanut lisääntyviin teurastuksiin. Markkinatasapaino on kuitenkin hauras. Marginaalit ovat pieniä alalla. Toimet kuivuuden aiheuttamien ongelmien lievittämiseksi ovat joiltain osin purreet ja komissio kiitteli jäsenvaltioiden aktiivisuudesta hyödyntää toimenpiteitä. Komissio toivo, että rehu riittää, jotta kuivuuden takia ei ilmene eläinten hyvinvointiongelmia.

Sokeri:
Komission mukaan sokerimarkkinat ovat nyt muotoutumassa uudelleen kiintiöistä luopumisen jälkeen. Tilanne on ollut hankala erityisesti Italiassa. Hinnat ovat kuitenkin nousussa. Komissio lupasi kutsua koolle korkeantason työryhmän keskustelemaan ratkaisuista sokerimarkkinoiden ongelmiin.

Sianliha
Sianlihan vienti on hidastunut. Kiinassa kysyntä on vähentynyt ja ASF aiheuttaa ongelmia. USA, Ukraina ja Meksiko tosin vetävät markkinoina. On tärkeää pitää alueellisista menettelyistä kiinni.

Komissio totesi, että markkinoiden suhteellisen vakauden vuoksi ei ole tarvetta ryhtyä erityisiin interventiotoimiin. Komissio totesi seuraavansa markkinoiden tilannetta ja ottavansa tarvittavat toimet käyttöön, jos ne tulevat ajankohtaisiksi.

Vähän yli puolet jäsenmaista käytti puheenvuoron markkinatilanteesta. Jäsenmaat yhtyivät pitkälti komission tilannekuvaan markkinoista. Sianliha- ja sokerisektori nostettiin monessa puheenvuorossa aloina, joita on syytä seurata tarkkaan.

Suomi korosti puheenvuorossaan, että maataloustuotteiden markkinatilanne on vakaa eikä erityisiä toimenpiteitä ole tarvetta ottaa käyttöön. Markkinatilannetta pitää kuitenkin seurata tiiviisti. Suomi kannatti edelleen maitojauheen varastojen hallittua purkamista.

Sokerin vaikeuksiin pohdittiin ratkaisuksi lyhytaikaisia toimia, kuten yksityistä varastointia. Toisaalta muutamat maat näkivät, että markkinatoimet sektorilla vain siirtävät ongelmaa eteenpäin.

Keskustelussa nousi kuivuuden aiheuttamat ongelmat, kuten rehujen puute ja korkea hinta. De minimis –tuen nosto helpottaisi tilannetta.

Erityisesti ASF:stä kärsivät maat totesivat, että ASF:ssä tarvitaan alueellisia ratkaisuja. Bioturvallisuustoimet luovat lisäkustannuksia sianlihasektorilla.

Maitosektorin tilanne koettiin vakaana. Muutama maa kiitti komissiota maitojauheen varastojen purkamisesta hyvällä markkinahetkellä. Tilanne ei kuitenkaan kaikissa maissa ole hyvä.

Muutama jäsenmaa nosti esiin, että hedelmäsektorilla, erityisesti omena- ja päärynätuotannossa on ongelmia. Sato on ollut kuivuudesta huolimatta suuri ja hinnat ovat pudonneet. Vienti on ollut hankalaa.

Kauppapolitiikka vaikuttaa paljon markkinoihin ja kauppapolitiikan pitää tukea maatalouspolitiikkaa. ES nosti esiin jo aiemmissa neuvostoissa esillä olleen USA:n pöytäoliiveille asettamat polkumyyntitullit.

Komissio totesi yhtyvänsä jäsenmaiden huoliin. Kuivuudesta kärsineiden maiden de minimis –tuen nostotoiveisiin komissio totesi, että de minimis –tuen arvioi tehdään tulevina kuukausina. Komissio viittasi myös menekinedistämistoimiin ja kehotti jäsenmaita käyttämään niiden potentiaali.

Pj-maa totesi, että puheenvuoroissa korostui, että jotkut sektorit ovat haavoittuvaisempia kuin toiset. Sokerin osalta keskustelua jatketaan korkean tason työryhmässä, jonka koolle kutsumiseen jäsenmaat suhtautuivat positiivisesti. Kuivuus mainittiin useammassa puheenvuorossa.

5. Kasvisuojelualan tämän hetkiset haasteet (13896/18)

Puheenjohtajavaltio on tausta-asiakirjassa 13896/18 esittänyt jäsenvaltioiden vastattavaksi kolme kysymystä, joista yksi koskee kasvinterveyttä ja kaksi kasvinsuojeluaineita:

- *Mitä toimenpiteitä tulisi teidän mielestänne tehdä, jotta uusien eksoottisten tautien ja tuhoojien vaikutusta maatalouteen, metsiin sekä ympäristöön voidaan vähentää?*
- *Mitkä ovat mielipiteenne EU:n nykyisestä kasvinsuojeluaineita koskevasta hyväksymisjärjestelmän kehityksestä?*

- *Mitkä ovat vaikutukset Euroopan maatalouteen ja viljelijöihin usean tavanomaisen tehoaineen saamasta kielteisestä päätöksestä kasvinsuojeluaineiden uudelleenhyväksymisjärjestelmässä?*

Puheenjohtaja pyysi delegaatioita esittämään lyhyet kantansa asiakirjan kysymysten pohjalta. Puheenjohtajavaltiota ja Luxemburgia lukuun ottamatta kaikki delegaatiot esittivät puheenvuoronsa.

Delegaatiot kiittivät puheenjohtajavaltiota asian ottamisesta esille ja neuvoston keskusteluun. Kaikissa puheenvuoroissa korostettiin uusien uhkien lisääntymistä kansainvälisen kaupan ja liikenteen lisääntyessä ja ilmastonmuutoksen vuoksi. Samalla korostettiin varautumisen, riskinarvioinnin ja riskitietoisuuden merkitystä ja lisäämistä. UK toivoo hyvää yhteistyötä EU:n kanssa myös Brexitin jälkeen.

Useissa puheenvuoroissa korostettiin myös sitä, että kolmasmailta on vaadittava samat ehdot kuin EU-mailtakin. Tällä hetkellä on useita EU:ssa kiellettyjä aineita, joita käytetään kolmasmaissa ja näillä käsiteltyjä maataloustuotteita kuitenkin tuodaan EU:hun. Ranska esitti tästä voimakkaan kannan: ellei komissio esitä samoja vaatimuksia ja valvonnan lisäämistä kolmasmaille, vastustaa Ranska komission kasvinsuojelulainsäädännön esitystä.

Puheenvuoroissa nostettiin esille, että hyväksyttyjen vaikuttavien aineiden määrä on vähentynyt ja tämä on osaltaan johtanut lisääntyneeseen kansallisten hätälupien myöntämiseen. Kehitys ei ole toivottavaa, koska jäsenmaiden välillä voi olla eroja hätälupien myöntämiskriteereissä. Hyväksymisprosessit koetaan myös monimutkaisiksi ja liian hitaiksi.

Joissakin puheenvuoroissa tuotiin esille uusien innovaatioiden tarve, lisäksi tarvitaan tutkimusta ja kehittelyä erityisesti biologisista (ei-kemiallisista) torjuntamenetelmistä.

Suomi ilmaisi puheenvuorossaan huolen hyväksymisjärjestelmän kehittymisestä ja siitä, että useita tehoaineita on viime aikoina kielletty. Hyväksymiskriteerien muutos on johtanut siihen, etteivät luvanhakijat ole ehtineet tai ehtineet reagoida uusiin vaatimuksiin ja tämä on voinut johtaa kielteisiin päätöksiin. Tehoaineiden kieltäminen luo paineita hakea hätälupia, ellei korvaavia tehoaineita ole käytettävissä. Arviointivaatimusten huono ennustettavuus vaikuttaa uusien tehoaineiden kehittelyyn ja siten varautumiseen uusiin uhkiin. Suomi esitti, että osaratkaisu voisi olla tutkimusvaatimusten ja arviointikriteerien ’jäädyttäminen’ tietyksi ajaksi tai ainakin tarkka harkinta siitä, nostaako niiden muuttaminen olennaisesti terveyden- ja ympäristönsuojelun tasoa. Lisäksi Suomi korosti kasvinsuojeluaineiden vastuullista käyttämistä: testatuilla välineillä ja koulutetun viljelijän toimesta kasvinsuojeluaineet menevät oikeina pitoisuuksina oikeaan kohteeseen eivätkä altista niiden käyttäjiä eivätkä saastuta ympäristöä. Suomi huomautti myös lyhyen kasvukauden huomioimista kasvinsuojeluasetuksen mukaisissa poistettavien lupien siirtymäajoissa. Lopuksi Suomi kiitti kasvinterveyden huomioimista kansainvälisellä tasolla ja kansainvälisen kasvinterveysvuoden järjestämisestä.

Komissaari Andriukaitis esitti jäsenmaiden jälkeen puheenvuoron, jossa toi esille jäsenmaiden vastuita. Jäsenmaiden on panostettava resursseja kasvinterveyteen, koska uhkat lisääntyvät. Erilaiset, suurelle yleisölle ja alan toimijoille suunnatut tiedottamiskampanjat ovat tärkeitä. Komissaarin mukaan lainsäädäntö on tiukka ja sen toimivuutta arvioidaan parhaillaan. Komissaari kuitenkin kiisti, että hyväksyttyjen tehoaineiden määrä olisi vähentynyt. Toisaalta jäsenmaat eivät ole komissaarin mielestä tehneet tarpeeksi kemikaaliriippuvuuden vähentämiseksi. Uusia torjuntakeinoja ei ole kehitetty tai otettu käyttöön aktiivisesti. Komissio haluaa tarkastella nykyisiä hätälupien myöntämisiä. Komissaari esitti myös huolen, että jotkin jäsenmaat ovat kieltäneet tai kieltämässä EU:ssa hyväksyttyjen tehoaineiden käyttöä. Tällä hetkellä on kuitenkin liian aikaista arvioida kasvinsuojeluasetuksen toimivuutta kokonaisuutena mutta kokemuksista on otettava opiksi.

Lopuksi komissaari tiedotti (sinänsä asiakohtaan kuulumattomasta) kansalaisaloitteesta sikojen kastraatioiden kieltämiseksi.

Puheenjohtaja otti käydyn keskustelun tiedoksi ja yhteenvetona esitti, että 1) lisääntynyt kauppa ja ilmastonmuutos lisäävät myös kasvinterveysuhkia; 2) riskien ennaltaehkäisy tärkeää; 3) tarvitaan viestintää lainsäädännöstä ja valvontaa ja 4) tarvitaan informaatiokampanjoita yleisölle (kansainvälinen kasvinterveysvuosi hyvä esimerkki).

6. YMP vuoden 2020 jälkeen –uudistuspaketti (14198/18, 14197/18, 14012/18)

a) Asetus YMP:n rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta
b) Asetus maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä

Pj-maa totesi, että lokakuun neuvostossa käsiteltiin tilannekatsaus CAP-strategiasuunnitelma-asetuksesta. Viimeisen kuuden kuukauden aikana asiaa on käsitelty tiiviisti ja komissio on myös vastannut jäsenmaiden esittämiin kysymyksiin kirjallisesti. Työryhmätyöskentelyssä jäsenmaat ovat korostaneet CAP:n yksinkertaistamisen tärkeyttä ja tulosperusteisuutta.

Pj-maa esitti jäsenvaltioille kaksi kysymystä keskustelun tueksi.

1. Mitä mieltä olette ehdotetun horisontaaliasetuksen mukauttamisesta YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotuksessa kuvattuun YMP:n uuteen toimeenpanomalliin, erityisesti kun huomioidaan kansallisten toimijoiden, kuten maksajavirastojen ja todentamisviranomaisten, lisääntyvä vastuu. Uskotteko, että vuotuinen tuloksellisuuden tarkastamis- ja hyväksymismenettely tekee YMP:n hallinnoinnista tehokkaamman?

2. Mitä mieltä olette tämän hetkisistä markkinatoimenpiteistä ja niiden tehokkuudesta viime vuosina? Näettekö, että jo olemassa olevat markkinainstrumentit ovat riittäviä joustavaan ja oikea-aikaiseen reaktioon markkinakriisin sattuessa tai näettekö tarvetta täydentää olemassa olevia instrumentteja, jotta niiden reaktiivisuutta ja joustavuutta voitaisiin parantaa.

Komission puheenvuorossa komissaari Hogan totesi, että toivottavasti työryhmätyöskentely ja korkeantason kokous 7.11.2018 sekä komission kirjalliset vastaukset ovat selkeyttäneet horisontaaliasetuksen kokonaisuutta ja jäsenmaat ovat saaneet vastauksia askarruttaneisiin kysymyksiin. Komissaari totesi, että komission ehdotuksen horisontaaliasetuksen perustana on edelleen tukea tehokasta ja kestävää CAP:n toimeenpanon arkkitehtuuria jäsenmaissa. Hyvin toimivia hallintorakenteita ei ehdoteta muutettavaksi. Tämä takaa sujuvan siirtymisen nykyiseltä kaudelta uudelle ja takaa tietyn ennustettavuuden viljelijöille. Komissio kiitteli jäsenmaita siitä, että ne tukevat hallintorakenteiden ja –tahojen, kuten maksajavirastojen ja todentamisviranomaisten jatkoa.

Komissio totesi kysymyksen 1 osalta komissio totesi, että he eivät jaa käsitystä siitä, että viranomaisten työtaakka lisääntyisi. Komissio totesi, että vaikka uusia vastuita tulee, niin toisaalta monen osalta työtehtävien määrä vähenee. Komission mukaan uusi toimeenpanomalli ei lisää vaan se muuttaa kansallisten viranomaisten töitä. Komissio toisti jälleen, että uudistuksen ideana on siirtyä vanhasta sääntöjen noudattamiseen keskittyvästä mallista tulosperusteiseen malliin. Komissio ei enää tarkasta yksityiskohtaisia säännönmukaisuuksia tilatasolla vaan tarkastelee unionin perussääntöjen noudattamista jäsenvaltiotasolla ja tarkastelee, että menoja tukevat vastaavat tuotokset. Komission täytyy myös jatkossakin valvoa EU:n budjetin toimeenpanoa ja antaa neuvostollekin tiedot CAP:n rahastoista maksettavista eristä.

Komission mukaan uusi malli on totta kai tehokkaampi, koska siinä pyritään toimimaan ennaltaehkäisevästi. Tavoitteena on varmistaa, että tuloksia saavutetaan eikä asettaa rahoitusseuraamuksia jäsenvaltioille. Maatalouden kriisivarauksen osalta komissio totesi olevansa tyytyväinen jäsenmaiden positiiviseen suhtautumiseen varauksen yksinkertaistamisesta. Kriisivaraus mahdollistaa sen, että tarvittavat määrärahat on saatavilla kriisien sattuessa. Komissio totesi, että rahoituskuri on viimeinen keino rahoittaa varausta. Nykyinen säännönmukainen vuosittainen menettely on jatkossa siis vain poikkeus. Komissio totesi, että joillakin jäsenmailla on hankalaa hyväksyä varannon siirtoa vuodelta 2020 vuodelle 2021, mutta komission mukaan kyseessä on vain selkeä yksinkertaistus. Rahoituskurin osalta vallitsee muuten melko laaja yhteisymmärrys, mutta jotkut jäsenmaat haluavat säilyttää 2000 euron kynnyksen. Komissio muistutti, että rahoituskuri on jatkossa poikkeuksellinen, joten kynnys ei ole välttämätön. Uusi politiikkaa antaa useita muita mahdollisuuksia kohdentaa tukea pienille viljelijöille. Yhteisen hallinto- ja valvontajärjestelmän (IACS) osalta komissio totesi, että kyseessä on tunnettu ja hyvin toimiva järjestelmä hallinnoida CAP-tukia. Komission mukaan on selkeät perusteet sille, että ehdollisuus on luonteeltaan pakollinen ja kaikkia koskettava.

Yhteisen markkinajärjestelyasetuksen osalta komissio totesi olevansa tyytyväinen jäsenmaiden laajaan hyväksyntään komission ehdotuksille. Komission mukaan merkittävintä markkinajärjestelyn osalta uudistuksessa on alakohtaisten ohjelmien siirto CAP-suunnitelmiin. Markkinajärjestelyasetuksen muutokset ovat siis kunnianhimoisia, vaikka ne eivät näy itse asetuksessa. Komissio muistutti kuinka tehokkaasti nykyiset instrumentit ovat onnistuneet vastaamaan markkinoiden kriiseihin. Turvaverkkoa on testattu vuosina 2015, 2016 ja 2017.

Slovakia kertoi samassa yhteydessä muihin asioihin pyytämäänsä kohtaa koskien Bratislavassa järjestetyn kansainvälisen konferenssia ”Risk valuation and risk management tools in the Agri-Food Sector” tuloksia. Konferenssissa keskusteltiin CAP:n tulevaisuudesta ja miten voidaan hallinnoida riskejä ja tarjota valinnanvaraa riskienhallintaan.

Suomi totesi puheenvuorossaan, että ehdotettu tulosperusteinen malli on laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden osalta mainettaan parempi ja, että Suomi tukee komission lähestymistapaa. Uusi toimeenpanomalli varmistaa, että yhteisten varojen käyttö on läpinäkyvää, jäljitettävää ja tarkoituksenmukaista. Valvonnoissa subsidiaritetti lisääntyy ja Suomi on tyytyväinen siihen, että jatkossa kiinnitettäisiin pienten virheiden sijaan isojen tavoitteiden toteuttamista. Suomi näki tehostuksena sen, että voidaan keskittyä todellisen tuotoksen seurantaan. Suomi myös korosti, että vuosittainen seuranta ja tavoitteiden asettaminen tehdään komission ja jäsenmaiden välillä kumppanuudella. Pohjoisen maan sääolosuhteet ovat tekijä, joita ei voi hyvälläkään suunnittelulla sulkea pois ja ne voivat vaikuttaa tulosten saavuttamiseen. Suomi korosti myös, että delegoidut asetukset sekä toimeenpanoasetukset noudattavat myös subsidiariteettiperiaatetta ja ehdollisuuden valvonta ja seuraamusten määrittely aiheuttavat vielä pohdintaa.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa, kuten Suomenkin, toistui sinänsä positiivinen suhtautuminen tulosperusteiseen toimeenpanomalliin, mutta toteutus vaatii vielä monilta osin työstämistä, jotta yksinkertaistamista voitaisiin saavuttaa. Tulosperusteisuus ei tosin kaikkien mielestä sovi ihan kaikkiin toimenpiteisiin.

Suurin osa jäsenmaista ei jakanut komission näkemystä siitä, että maksajavirastojen tai todentamisviranomaisten työmäärä ei lisääntyisi. Muutama maa uskoi, että työmäärän lisääntymisestä aiheutuu lisäpaineita myös kansallisille talousarvioille. Valvontaankaan ei uskottu kaikissa puheenvuoroissa tulevan varsinaista lisähelpotusta. Muutama maa nosti esiin yhtenäisen tarkastuksen mallin, nk. single auditin. Paikalla tehtävää valvonta tule vielä monessa tilanteessa kyseeseen.

Tilien vuosittaista selvitystä piti muutama maa yhtä helppona kuin tähänkin asti. Muutama maa nosti esiin siirtymäkauden tarpeen raportoinnin osalta. Teknistä apua kaivattiin molemmille pilareille parissa puheenvuorossa.

Vuotuista tuloksellisuuden tarkastamis- ja hyväksymismenettelyä ei kaikilta osin nähty tehokkaimpana mallina. 15.2. oleva vuosittainen määräaika koetaan tiukkana ja hallinnolle kuormittavana. Kaksivuotinen seuranta nousi muutamassa puheenvuorossa esiin. Muutama myös ihmetteli, miten maksut toteutetaan, jos tavoitteita ei saavuteta. Lisäksi kysyttiin millä perusteella maksuja vähennetään. N+3-sääntö olisi parempi kuin N+2. Liittovaltiomaat huomauttivat CAP-suunnitelman ja toimeenpanomallin alueellisesta ulottuvuudesta.

Markkinajärjestelyasetuksen osalta vallitsi selkeämpi yhteisymmärrys. Markkinoiden seuranta nähdään kaikkialla tärkeänä.

Suomi totesi myös, että markkinoiden analyyttinen seuranta ja markkinajärjestelyn välineiden, kuten kriisivarauksen, joustava käyttö ovat tärkeitä, jotta voidaan reagoida mahdollisiin markkinakriiseihin. Sinänsä isoa markkinajärjestelyn reformia ei tarvita. Eläintautien torjunnassa on kehitettävä valmiuksia, vastata kriiseihin.

Tosin jäsenmaiden välillä on eroja siinä, mikä maa korostaa enemmän markkinasuuntautunutta politiikkaa ja mikä maa taasen turvaverkon tärkeyttä. Jälkimmäisiin maihin kuuluivat muun muassa Etelä-Euroopan maita kuten Portugal ja Kroatia. Markkinasuuntautuneista maista Tanska korosti ennaltaehkäisevien toimien tärkeyttä eläin- ja kasvitautien osalta. Vastakkaista mielipidettä edusti mm. Liettua, joka pyysi viitehintojen tarkistusta. Ranska ehdotti myös selkeitä ”hälytyskynnyksiä”, jolloin komissio joutuisi arvioimaan tilanteen. Esimerkiksi Puola ja Kreikka epäilivät maatalouden kriisivarauksen riittävyyttä, jos sieltä rahoitetaan myös muita markkinatoimia. Omnibus-asetuksen yhteydessä tehdyistä muutoksista muistettiin useammassa puheenvuorossa, vielä ei ole aika analyysille niiden osalta.

Keskustelussa nousi esiin muun muassa tuottajajärjestöjen tuotantomäärärajan ja brexitin vaikutukset siihen. Maat, joilla on merentakaisia alueita, vastustivat ko. alueiden rahoituksen leikkausta.

Komissio kiitteli jäsenmaita laajasta tuesta perusperiaatteelleen. Komissio korosti, että edelleen politiikka on yhteistä ja politiikan tulee taata reilu kilpailu ja säännöt. Mutta politiikkaa tulee yksinkertaistaa ja subsidiariteettia vahvistaa. Komissio korosti, että jatkossa valvontaa on vähemmän ja uusi teknologia antaa riskinhallintaan välineitä. Komissio vakuutteli, että politiikan tulosperusteinen lähestymistapa tarkoittaa luonnollisesti vähemmän henkilöitä. Komissaari muistutti, että 15.2. päivämäärä tulee varainhoitoasetuksesta. Komissio totesi, että mallin ideana on seurata tuloksia, joten vuosittainen raportointi on tärkeää. Ennaltaehkäisy on tärkeää, jotta virheiltä vältytään. N+3:n osalta komissio totesi, että miten voidaan toimia, jos rahasto ei rohkaise hakemaan ja käyttämään varoja hyvissä ajoin.

Komissaari totesi, että jo Omnibus-neuvotteluissa korostui, että viljelijän asemaa on tuotantoketjussa parannettu. Siihen on vastattu esimerkiksi UTP-ehdotuksella. Komissio muistutti, että kriisirahastoa ei ole käytetty tällä kaudella ja totesi, että olisi parempi taata toimivampi malli. Komissio totesi, että nykyisellä lainsäädännöllä on onnistuttu vastamaan markkinakriiseihin komission toimivallan kautta.

Pj-maa veti keskustelun yhteen ja totesi, että jäsenmaat kannattavat sinällään tulossuuntautuneisuutta, mutta epäselvyyksiä vielä riittää esimeriksi toimivaltuuksien osalta. Muutoksia pitää tehdä yksinkertaistamisen edistämiseksi. Kriisivarauksen rahoitus nousi myös puheenvuoroissa. Markkinajärjestelyasetukseen ei kaivata merkittävää uudistusta, mutta olemassa olevien välineiden käyttöä toivottiin nopeutta.

7. Afrikan maaseutua käsittelevä erityistyöryhmä (14023/1/18 REV 1)

Pj-maa totesi, että komission kattavaa toimenpidepakettia on esitetty ko. erityistyöryhmän perustamista. Työryhmän toimeksiantona on ollut pohtia kestävää kasvua edistäviä toimenpiteitä.

Komissaari Hogan totesi, että tarkoituksena on ollut vahvistaa EU:n ja Afrikan unionin (AU) suhteita. Vuoropuhelu on merkittävässä roolissa ja maatalous- ja elintarvikealalla merkittävä rooli. Ideana on myös puuttua maahanmuuton juurisyihin. Asiaa käsitellään EU-AU –huippukokouksessa. Yksityinen sektori on myös mukana työssä. Komissio esitteli työryhmän puheenjohtajan Tom Arnoldin ja totesi, että toimeksianto on vuoden loppuun asti. Komissio totesi, että haluaa kuulla jäsenmaiden prioriteetteja ja miten komissio ja jäsenmaat parhaiten toimisivat maksimoidakseen antaman tuen ja investointien vaikutukset Afrikan maaseudun ja maatalouden kehitykseen.

Erityistyöryhmän puheenjohtajan Tom Arnoldin puheessa korostui, miten tärkeää on luoda työpaikkoja jatkuvasti kasvavalle väestölle ja valtava määrä työpaikkoja tarvitaan juuri maaseutualueilla. Vuonna 2030 on jo 30 miljoonaa uutta ihmistä työmarkkinoilla. Maatalous- ja elintarvikesektorilla on avainrooli. Työryhmän työssä keskitytään pohtimaan, millaista politiikkaa tarvitaan asian edistämiseksi. Tulevassa kertomuksessa korostetaan, kuinka tärkeää on lisätä tietämystä luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Arnold korosti, että alueellinen lähestymistapa on tärkeää. Maaseutualueisiin julkisiin rakenteisiin pitää panostaa ja tehdä alueista houkuttelevia. Kestävää afrikkalaista teollisuutta tarvitaan ja arvonlisäketjua vahvistaa esimerkiksi maantieteellisillä merkinnöillä. Yhteistyötä tarvitaan yritysten ja ihmisten välillä ja kestäviä sijoituksia tulee edistää. Nuorison rooli on aivan ratkaiseva. Loppuraportissa työryhmä antaa edellä mainituista asioista suosituksia. Arnold muistutti, että komission puheenjohtajan Euroopan tilaa käsitellessä puheessakin korostettiin EU-Afrikka kumppanuutta.

Suomen puheenvuorossa korostettiin, että avainasemassa sekä Euroopan että Afrikan maaseudun kehittämisessä on kestävä luonnonvarojen käyttö ja koko ruokajärjestelmän riskinkestävyyden kehittäminen. Suomen prioriteetit EU-Afrikka politiikkakeskustelussa ovat: nuorison kouluttaminen ja työllistäminen ruuan arvoketjussa, naisten aseman parantaminen maataloustuotannossa, politiikkajohdonmukaisuuden vahvistaminen erityisesti maatalous- ja kehityspolitiikan välillä sekä metsittäminen ja kestävän metsätalouden edistäminen. Suomi myös korosti, että on keskeistä, että vahvistaa myös yksityisen sektorin toimintaympäristöä. Metsien kestävä hoito ja metsittämistoimet pitäisi Suomen mielestä ottaa osaksi valmisteilla olevaa Afrikka-Eurooppa investointiallianssia. Suomi korosti aloitteen ilmastovaikutuksia ja sekä suotuisia vaikutuksia taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen Afrikan maissa.

Noin puolet jäsenmaista käytti puheenvuoron kohdassa. Nuoriso, koulutus ja kapasiteetin vahvistaminen nousivat monessa puheenvuorossa. On tärkeää edistää sellaisia suhteista, joissa päästään pois sellaisesta asetelmassa, jossa Afrikka näkee itsensä toissijaisena kumppanina. Afrikka on äärimmäisen monimuotoinen manner. Toiset maat ovat kehitysasteessa toisia edellä. Naisiin ja tyttöihin on panostettava. Maanomistajuus- ja perintöoikeuskysymykset ovat tärkeitä.

Kilpailukyvyn edistäminen, investoinnit, elintarviketurvallisuus, tuottavuus, kiertotalous ja digitalisaation mahdollisuudet nousivat myös esiin puheenvuoroissa. EU:n pitää edistää avointa vapaata kauppaa. Perheyritykset ovat kasvussa tärkeässä roolissa. Kestävän kehityksen 2030 agendan toimeenpano koetaan tärkeänä. Eurooppalaisilla mailla on pitkä kokemus yhteistyöstä, joten olemassa olevia kanavia pitää hyödyntää. Kasvitautien hallintaa ja muutenkin maatalouden edistämistä korostettiin puheenvuoissa. Mehiläishoito ja pölyttäjät nousivat myös esiin.

Pj-maa totesi lopuksi, että kuinka tärkeää on syvä yhteistyö, sillä Afrikan mailla on valtava potentiaali. Pj-maa totesi, että jäsenmaiden puheenvuoroissa korostui kasvava nuorten määrä ja työpaikojen tarve, jota voidaan edistää muun muassa vastuullisella sijoitustoiminnalla. Seuraava EU-AU maatalousministereiden välinen kokous on kesäkuussa 2019 Roomassa.

8. Muut asiat

a) Riskinarviointi- ja riskinhallintavälineitä maatalous- ja elintarvikealalla käsitelleen kansainvälisen konferenssin (Bratislava 17.-18. lokakuuta 2018) tulokset (14123/18)

Asia käsiteltiin kohdassa 6.

b) Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) täytäntöönpano (13721/18)

PJ kuvaili ja kommentoi alustuksessaan nykyisen EMKR kauden käyttöasteen olleen surkean huono. Coreper ryhmässä asiaa on jo käsitelty ja Romania vie asiaa eteenpäin omalla puheenjohtajakaudellaan.

KOM (Vella) kertoi nykyisen ohjelmakauden olevan loppuvaiheessa ja on olemassa vakava riski, että osa rahaston varoista menetetään rahaston alhaisen täytäntöönpanon johdosta. EMKR on muita EU rahastoja jäljessä ja nykyiseen tilanteeseen on useita syitä, mm. rahaston myöhäinen hyväksyminen. Kuitenkin neljän vuoden jälkeen tämä ei enää voi olla syy alhaiseen käyttöönottoasteeseen. Nykyinen alhainen käyttöönottoaste ei auta tulevaisuudessa, sillä on pystyttävä osoittamaan tuloksia, muuten varat vaarassa siirtyä muualle. Prosesseja on virtaviivaistettava ja KOM on valmis auttamaan jäsenvaltioita. Komissaari Vella vetosi ohjelmien täytäntöönpanon ja käyttöasteen suhteen kiirehtimiseen. Kaikki puheenvuoronsa käyttäneet jäsenvaltiot kiittivät komissaari Vellaa ja komissiota tiedoista.

CZ kertoi käyttävänsä tänä lokakuussa N+3 säännön puitteissa loppuun vuoden 2015 varat ja totesi jatkavansa töitä pyrkiäkseen käyttämään rahaston varoja kalastuksen tukemiseen, erityisesti vesiviljelyyn.

ES kertoi yhteistyöstään KOM:n kanssa ja tekevänsä lisäponnistuksia, jotta sertifiointijärjestelmä saataisiin eteenpäin. ES on ilmoittanut ongelmista KOM:lle ja pyrkii tehostamaan toiminta-ohjelmaansa. ES totesi kaikkien jäsenvaltioiden täytyisi ponnistella, jotta käyttöastetavoite saavutettaisiin. ES näkee kyseisien tilanteen olevan osoitus rahaston rakenteellisista ongelmista. Erityisesti nyt kun uutta kautta suunnitellaan niin nämä ongelmakohdat otettava huomioon ja hoitaa kuntoon ennen uuden ohjelmakauden alkua.
FR kertoi nykyisen EMKR ohjelmakauden rakenteiden olevan raskaita ja monimutkaisia. Tästä on tehtävä johtopäätöksiä seuraavaa kautta ajatellen. Jäsenvaltioiden on yhdessä toimittava paremmin, jotta rahastoa voidaan hyödyntää maksimaalisesti. FR aikoo tehdä yhteistyötä kaikkien jäsenvaltioiden kanssa asian suhteen.

LV kertoi, että N+3 säännön täytäntöönpano menee hyvin ja ehdotti varojen uudelleen jakoa silloin kun se sopisi yhteen EMKR sääntöjen kanssa, esimerkkinä tästä LV mainitsi varastointituen.

PT totesi, että vastaavanlaisia ongelmakohtia ei tulisi toistaa tulevalla kaudella. PT:lla on yli 24 % maksuista saatu eteenpäin ja sertifiointijärjestelmä on tekeillä.

SI kertoi toimeenpanevansa menestyksekkäästä rahaston varoja YKP:n ja EMKR:n tavoitteiden mukaisesti. SI kertoi nykyisten EMKR menettelyiden olevan mutkikkaita sekä ehdotti suhteellista järjestelmää ja nopeaa toimintaa, jotta varat voitaisiin säilyttää.

EE mainitsi nykyisen rahastokauden alun hidastukset aiheuttaneen rahaston alhaisen täytäntöönpanon. EE totesi, että aiemmalla ohjelmakaudella EMKR säännöksillä pärjättiin kahdella oikeustekstillä, mutta nykyään näitä on yli 30. Tämä seikka on mutkistanut asiaa ja siten vaarantaa loppukauden tavoitteiden saavuttamista.

HR totesi, ettei vuotta 2018 pitäisi tarkastella ohjelmakauden puolivälinä, sillä ohjelmakausi alkoi myöhässä. KOM:n pitäisi ottaa tämä seikka huomioon arviossaan.

PJ totesi lopuksi olevansa varma, että KOM ottaa jäsenvaltioiden kommentit tiedoksi.

Suomen edustajat
Ministeri Leppä, ea Säkkinen, Kaila, Valonen, Fallenius, Starr, MMM; Inha VM; Kivimäki, Kytölä, Vilhunen, Hörman, Rönty EUE

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous, maatalous- ja kalastusneuvosto
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM